

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-170-04

Druk nr 3375

Warszawa, 19 października 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy -
Kodeks postępowania karnego wraz
z projektami aktów wykonawczych.**

Jednocześnie uprzejmie proszę Pana Marszałka o nadanie priorytetu pracom nad tym projektem, z uwagi na fakt, że przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce zastrzegło zwrot dotychczas przyznanej pomocy finansowej, w wysokości 2,5 mln euro wydatkowanych z funduszu Phare, jeżeli do dnia 15 grudnia 2004 r. nie zostaną wprowadzone rozwiązania uprawniające policjantów do pobierania bezinwazyjnych próbek DNA oraz zapewniające dalszą rozbudowę bazy DNA.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego

Art. 1. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 9 dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) prowadzenie bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA).”;

2) w art. 15:

a) w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

„3a) pobierania wymazu ze śluzówki policzków:

a) w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego,

b) w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość,

jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe,

3b) pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości,”

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2a, 3, 3a lit. b, 3b i 5-7 oraz wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach. Rozporządzenie powinno zapewnić skuteczność działań podejmowanych przez Policję oraz poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane.”;

3) po art. 21 dodaje się art. 21a-21e w brzmieniu:

„Art. 21a. 1. Komendant Główny Policji prowadzi bazę danych zawierającą informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA), zwaną dalej „bazą danych DNA” i jest jej administratorem w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych.

2. W bazie danych DNA gromadzi się i przetwarza:

1) informacje, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do:

- a) osób wymienionych w art. 74 i 192a Kodeksu postępowania karnego,
 - b) osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość,
 - c) zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości,
 - d) śladów nieznanymi sprawców przestępstw lub przestępstw skarbowych,
- 2) dane dotyczące osób, o których mowa w art. 74 i 192a Kodeksu postępowania karnego obejmujące:
- a) imiona, nazwiska lub pseudonimy,
 - b) imiona i nazwiska rodowe rodziców tych osób,
 - c) datę i miejsce urodzenia,
 - d) oznaczenie i cechy identyfikacyjne dokumentu tożsamości,
 - e) adres zamieszkania,
 - f) numer ewidencyjny PESEL,
 - g) obywatelstwo i płeć.
3. Łącznie z bazą danych DNA prowadzi się zbiory próbek pobranych od osoby albo ze zwłok ludzkich w celu przeprowadzenia analizy DNA w postaci wymazów ze śluzówki policzków, krwi,

cebulek włosów lub wydzielin, a w odniesieniu do zwłok ludzkich materiał biologiczny w postaci próbki z tkanek, zwane dalej „próbkami biologicznymi”.

4. Komendant Główny Policji dokonuje weryfikacji danych zgromadzonych w bazie danych DNA, stosując odpowiednio przepis art. 20 ust. 17.

Art. 21b. Informacje, o których mowa w art. 21a ust. 1, wprowadza się do bazy danych DNA na podstawie:

- 1) zarządzenia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze lub sądu – w przypadku analizy DNA przeprowadzonej w związku z postępowaniem karnym, postępowaniem w sprawach o przestępstwa skarbowe lub postępowaniem w sprawach nieletnich,
- 2) zarządzenia właściwego miejscowo organu Policji – w przypadku zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości, osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość.

Art. 21c. Informacji zgromadzonych w bazie danych DNA udziela się bezpłatnie organom prowadzącym postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz organom Policji prowadzącym czynności identyfikacyjne.

Art. 21d. 1. Próbki biologiczne i informacje dotyczące wyników analizy DNA, są przechowywane w bazie danych DNA przez okres 20 lat i wykorzystywane w celu

zwalczania przestępstw lub przestępstw skarbowych oraz w celach identyfikacji osób i zwłok.

2. Próbki biologiczne i informacje dotyczące wyników analizy DNA podejrzanych, oskarżonych lub skazanych w związku z popełnieniem zbrodni lub występków określonych w rozdziałach XVI-XX, XXV i XXXV Kodeksu karnego, a także osób określonych w art. 94 §1 Kodeksu karnego, mogą być przechowywane w bazie danych DNA przez okres do 35 lat.

Art. 21e. Usunięcia informacji, o których mowa w art. 21a ust. 1, z bazy danych DNA oraz zniszczenia próbek biologicznych dokonuje komisja powołana przez Komendanta Głównego Policji sporządzając z tych czynności protokół, w stosunku do osób:

- 1) które zostały uniewinnione lub wobec których umorzono postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe – niezwłocznie po uprawomocnieniu się stosownego orzeczenia,
- 2) wobec których postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe warunkowo umorzono – po upływie 6 miesięcy od dnia zakończenia okresu próby wyznaczonego przez sąd,
- 3) wobec których postępowanie umorzono na podstawie przepisów o świadku koronnym – po upływie roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu,

4) których tożsamość została ustalona.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. § 1. Oskarżony nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności ani obowiązku dostarczania dowodów na swoją niekorzyść.

§ 2. Oskarżony jest jednak obowiązany poddać się:

- 1) oględzinom zewnętrznym ciała oraz innym badaniom nie połączonym z naruszeniem integralności ciała; wolno także w szczególności od oskarżonego pobrać odciski, fotografować go oraz okazać w celach rozpoznawczych innym osobom,
- 2) badaniom psychologicznym i psychiatrycznym oraz badaniom połączonym z dokonaniem zabiegów na jego ciele, z wyjątkiem chirurgicznych, pod warunkiem że dokonywane są przez uprawnionego do tego pracownika służby zdrowia z zachowaniem wskazań wiedzy lekarskiej i nie zagrażają zdrowiu oskarżonego, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest nieodzowne; w szczególności oskarżony jest obowiązany przy zachowaniu tych warunków poddać się pobraniu krwi,

włosów lub wydzielin organizmu, z zastrzeżeniem pkt 3,

- 3) pobraniu przez funkcjonariusza Policji wymazu ze śluzówki policzków, jeżeli jest to nieodzowne i nie zachodzi obawa, że zagrażałoby to zdrowiu oskarżonego lub innych osób.

§ 3. W stosunku do osoby podejrzanej można dokonać badań lub czynności, o których mowa w § 2 pkt 1, a także, przy zachowaniu wymagań określonych w § 2 pkt 2 lub 3, pobrać krew, włosy, wymaz ze śluzówki policzków lub inne wydzieliny organizmu.

§ 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej badaniom, a także wykonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3 oraz § 3, mając na uwadze, aby gromadzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego były dokonywane zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej.”;

2) w art. 192a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych lub ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów można pobrać odciski daktyloskopijne, wymaz ze śluzówki policzków, włosy, ślinę, próby pisma, zapach, wykonać fotografię osoby lub dokonać utrwalenia głosu. Po wykorzystaniu w sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia, pobrany lub utrwalony materiał zbędny dla postępowania należy niezwłocznie usunąć z akt i zniszczyć.”,

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Badania i czynności, o których mowa w § 1 i art.192 § 1, wykonuje się odpowiednio w warunkach i w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 74 § 4.”.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 15 ust. 8 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz na podstawie art. 74 § 4 ustawy, o której mowa w art. 2, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie tych samych artykułów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednakże nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Nr 179, poz. 1842 i Nr 210, poz. 2135.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626 i Nr 93, poz. 889.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego został przygotowany w oparciu o projekt ustawy o wykorzystaniu analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) w postępowaniu karnym i w celach identyfikacyjnych, który był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych w 2004 r. Z uwagi na stanowisko Rządowego Centrum Legislacji, kwestionujące zasadność regulowania materii wykorzystywania badań DNA w postępowaniu karnym i w celach identyfikacyjnych w drodze odrębnej ustawy, powyższa materia została przeniesiona do dwóch ustaw, tj. ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.). Projekt ustawy określa zasady przeprowadzania badań genetycznych w postępowaniu karnym i pobierania w tym celu próbek materiału genetycznego oraz tworzenia i funkcjonowania bazy danych DNA. Celem ustawy jest dostosowanie prawa polskiego do standardów europejskich w zakresie wykorzystania badań genetycznych na potrzeby organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a jednocześnie wypełnienie luki w przepisach o postępowaniu dowodowym, które nie zawierają regulacji odpowiednich do specyfiki badań DNA.

Projekt ustawy jest zgodny z przyjętą dnia 10 lutego 1992 r. Rekomendacją Nr R (92) 1 Komitetu Ministrów Rady Europy „w sprawie analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) w postępowaniu karnym”¹⁾. Utworzenie krajowej bazy danych DNA jest zalecane również w dotyczących wymiany wyników analiz DNA Uchwałach Rady Unii Europejskiej Nr 97/C 193/02 z dnia 9 czerwca 1997 r. oraz Nr 2001/C 187/01 z dnia 25 czerwca 2001 r.

¹⁾ dodatkowe informacje: W. Stojanowska „Uwagi do Rekomendacji Komitetu Ministrów Rady Europy No (92) 1 z dnia 10.02.1992 w sprawie wykorzystania analizy DNA w postępowaniu karnym” (Prawo i Medycyna, nr 5 z 2000 r.).

Projekt ustawy zakłada, że do celów identyfikacji osoby wykorzystuje się tylko wyniki badań DNA z regionów niekodujących ludzkiego genomu. Zgodnie z dyspozycją art. 74 § 2 i 3 K.p.k. pobieranie próbek biologicznych do badań DNA, w postaci wymazów ze śluzówki policzków, krwi, cebulek włosów lub wydzielin od osób podejrzanych, oskarżonych i skazanych – może się odbywać także bez ich zgody.

Również bez zgody osób zainteresowanych w postępowaniu karnym będzie można pobierać próbki do badań eliminacyjnych od osób pozostawiających ślady genetyczne na miejscu przestępstwa, ale nie podejrzewanych o sprawstwo – jak to ustala art. 192a Kodeksu postępowaniu karnego „w celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych lub ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów”. Natomiast w pozostałych przypadkach będzie wymagana zgoda od osób, od których pobiera się próbki. W ustawie o Policji dodano w art. 15 ust. 1 pkt 3a przyznający policjantom uprawnienie do pobierania wymazu ze śluzówki policzków w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego, a także w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe. Dodano również art. 3b pozwalający na pobieranie materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości. Policjanci mają takie uprawnienia we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej.

Projektowane zasady przetwarzania i wykorzystywania informacji związanych z pobieraniem próbek biologicznych i przeprowadzaniem badań DNA, są zgodne z odpowiednimi aktami prawnymi Rady Europy, a mianowicie z Konwencją nr 108 w sprawie ochrony osób w aspekcie automatycznego przetwarzania danych osobowych, przyjętą 28 stycznia 1981 r., i Rekomendacją No. R (87) 15 z dnia 17 września 1987 r. w sprawie używania danych osobowych przez policję.

Ustawa zastrzega, że wyniki badań DNA będą wykorzystywane wyłącznie na użytek postępowań karnych lub postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości. Informacje

dotyczące osób podejrzewanych o popełnienie poważnych przestępstw będą pozostawiane w bazie danych DNA na dłużej, co pozwoli na wykorzystanie tych informacji do zwalczania przestępczości i uzyskanie wyższej niż obecnie skuteczności działań wykrywczych Policji. Wprowadzono podstawowy 20-letni okres przechowywania próbek biologicznych i informacji dotyczących wyników analizy DNA. Jedynie próbki biologiczne i wyniki analizy DNA podejrzanych, oskarżonych lub skazanych w związku z popełnieniem zbrodni oraz przestępstw określonych w rozdziałach XVI-XX, XXV i XXXV Kodeksu karnego oraz osób określonych w art. 94 § 1 Kodeksu karnego będą przechowywane o 15 lat dłużej. Przyjęto maksymalny 35-letni okres przechowywania, gdyż obejmuje on w całości okresy przedawnienia karalności i ścigania zbrodni. Weryfikacja zgromadzonych informacji, prowadzona przez Komendanta Głównego Policji, jako administratora bazy danych DNA – co 10 lat lub częściej – zapewni usuwanie danych zbędnych w aspekcie celu gromadzenia, np. w przypadku śmierci danej osoby.

W wielu krajach stwierdzono wysoką skuteczność identyfikacji osób w procesie wykrywczym na podstawie baz danych DNA. Należy zatem spodziewać się, że po wprowadzeniu podobnych rozwiązań w Polsce również zwiększy się wykrywalność sprawców przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu.

Nadmienia się, że według obowiązującego stanu prawnego (art. 20 ustawy o Policji) Policja może pobierać, przetwarzać i wykorzystywać do celów wykrywczych i identyfikacyjnych dane dotyczące kodu genetycznego, w zakresie niekodujących regionów genomu. Na podstawie upoważnienia udzielonego w art. 20 ust. 19 ustawy o Policji Komendant Główny Policji, po zasięgnięciu opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, w dniu 16 maja 2002r. wydał zarządzenie nr 6 w sprawie uzyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania przez Policję informacji oraz sposobów zakładania i prowadzenia zbiorów tych informacji, przewidujące wyodrębnienie w policyjnych zbiorach informacyjnych bazy danych o śladach genetycznych nieznanymi sprawców przestępstw i baza taka – o nazwie „Genom” jest organizowana od 2000 r.

Zgodnie Uchwałą Rady Unii Europejskiej No 97/C 193/02 z dnia 09.06.1997 r. dotyczącą wymiany wyników analiz DNA, w projekcie ustawy znalazły się regulacje dotyczące tworzenia i nadzoru nad bazą danych DNA. Przyjęte w ustawie o zmianie ustawy o Policji rozwiązanie zakłada, że bazę danych DNA tworzy się w Policji (nastąpi to przez odpowiednie przekształcenie bazy śladów genetycznych „Genom”), z powierzeniem Komendantowi Głównemu Policji funkcji administratora gromadzonych i przetwarzanych danych osobowych, natomiast nadzór nad funkcjonowaniem bazy danych DNA sprawować będzie minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Powierzenie funkcji administratora bazy danych DNA Komendantowi Głównemu Policji jest rozwiązaniem optymalnym, biorąc pod uwagę dotychczasowy stan prac nad organizowaniem w Policji bazy śladów genetycznych „Genom” oraz ustawowy zakres zadań Policji.

Projekt uruchomienia bazy danych DNA w strukturach organizacyjnych Policji uzyskał pozytywną rekomendację Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce. Na budowę bazy danych DNA w policyjnej infrastrukturze poniesiono już znaczne nakłady finansowe, w tym środki z funduszu Phare przyznane w kwocie blisko 2,5 mln euro (program PL 0103.09.01). Należy podkreślić, że Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce zastrzega zwrot przekazanej pomocy finansowej w wypadku, jeżeli najpóźniej do dnia 15 grudnia 2004 r. nie zostaną wprowadzone rozwiązania prawne uprawniające policjantów do pobierania bezinwazyjnych próbek DNA oraz dalszą rozbudowę bazy danych DNA tworzonej w strukturach organizacyjnych Policji (pismo nr JOR/skt/468/2004 z 2 lutego 2004 r.). Podjęte już w Policji przygotowania organizacyjne i logistyczne umożliwią w stosunkowo krótkim czasie uruchomienie bazy danych DNA na zasadach przewidzianych w projektowanej regulacji.

Wymiana wyników badań DNA z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi powołanymi do zwalczania przestępstw będzie odbywać się zgodnie z ogólnymi zasadami ustalonymi w przepisach o ochronie danych osobowych oraz zasadami szczegółowymi przyjętymi w ratyfikowanych

umowach międzynarodowych. Wyniki badań DNA są bowiem danymi osobowymi. Nie zachodzi zatem potrzeba ustalania w projektowanej ustawie szczególnych regulacji w zakresie przekazywania wyników badań DNA za granicę. W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i zniesieniem granic wewnętrznych wymiana wyników badań DNA jest niezbędnym warunkiem skuteczności ścigania karnego, zwłaszcza w zakresie przestępstw pozostających w kompetencjach Europolu i Interpolu.

Ocena skutków projektowanej regulacji

1. Projektowana regulacja będzie miała korzystny wpływ na skuteczność wykonywania przez Policję zadań w zakresie zwalczania przestępczości.
2. Problematyka badań genetycznych i utworzenie bazy danych DNA była przedmiotem dyskusji środowisk prawniczych i naukowych.

W ramach seminarium zatytułowanego „Zmiany w hemogenetyce sądowej - Postęp prawny i techniczny”, które odbyło się dniami 15-16 listopada 2001 r. w Krakowie została zorganizowana dyskusja panelowa na temat aspektów prawnych badań DNA dla celów sądowych. Jej bezpośrednią inspirację stanowiło wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Ministra Sprawiedliwości w sprawie prawnego uregulowania warunków przeprowadzania badań DNA do celów postępowania sądowego oraz tocząca się debata nad niezbędnymi zmianami procedury karnej. W seminarium wzięli udział prawnicy: sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, pracownicy uniwersyteckich katedr postępowania karnego oraz kryminalistyki, a także biegli: przedstawiciele większości katedr i zakładów medycyny sądowej, laboratoriów policyjnych oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych. Uczestniczyli w niej również reprezentanci Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

W listopadzie 2002 r. Instytut badań DNA wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim oraz Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym zorganizowały w Warszawie konferencję naukowo-szkoleniową, której tematem był „dowód z DNA w postępowaniu karnym”. W konferencji wzięli udział przedstawiciele różnych środowisk naukowych, pracownicy wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania. W trakcie konferencji jednym z tematów dyskusji była problematyka prawnych aspektów funkcjonowania bazy danych DNA.

W dniach 28.09.-30.09.2004 r. w Szczytnie odbyło się Międzynarodowe Sympozjum Hemogenetyki Sądowej zorganizowane przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne KGP. Jednym z wiodących tematów była problematyka prawna funkcjonowania bazy danych DNA na tle regulacji prawnych innych krajów. W seminarium wzięli udział przedstawiciele policyjnych laboratoriów kryminalistycznych z Polski i zagranicy.

Projekt powyższy, tak samo jak jego poprzednik regulujący ww. problematykę w drodze odrębnej ustawy, został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie MSWiA.

3. Projektowana regulacja nie będzie miała negatywnego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Poprawa skuteczności walki z przestępczością będzie natomiast korzystną przesłanką rozwoju gospodarczego.
4. Wejście w życie projektowanych zmian ustawowych zostanie sfinansowane ze środków budżetu państwa przeznaczonych na funkcjonowanie Policji i nie spowoduje wzrostu wydatków w budżetach jednostek samorządu terytorialnego. Koszt utworzenia bazy danych DNA szacuje się na 30 mln zł. Dotychczas na organizację w Policji bazy śladów genetycznych „Genom” wydatkowano kwotę 14 524 372,96 zł. Źródła finansowania tych wydatków były następujące:
 - w latach 2000-2002 w ramach projektu celowego realizowanego przez Policję wspólnie z Komitetem Badań Naukowych wydatkowano kwotę

7 039 640,36 zł (w tym ze środków KBN 1 297 500 zł, projektowanych ze środków Policji 5 742 140,36 zł),

- w latach 2000-2003 ze środków Policji wydatkowano kwotę 5 046 960,88 zł (na modernizację obiektu lokalizacji bazy danych DNA), a ponadto 2 134 870,60 zł z rezerwy celowej Ministra Finansów (na zakup sprzętu informatycznego na potrzeby bazy danych DNA),
- od roku 2003 budowa bazy danych DNA jest także finansowana z Funduszu Phare (projekt PL0103.09.01) kwotą 2,44 mln euro, co wiąże się z projektowanym wymaganym udziałem własnym, który wynosi 0,82 mln euro i jest pokrywany ze środków Policji oraz z rezerwy celowej Ministra Finansów (kwotą 1 614 000 zł). Środki przekazane z Funduszu Phare powinny być wydane do końca 2004 r. i są przeznaczone na zakup sprzętu i oprogramowania, niezbędnego do funkcjonowania bazy danych DNA.

Z powyższych danych wynika, że szacowane na 30 mln zł koszty utworzenia bazy danych DNA znajdują częściowe pokrycie w już przekazanych Policji środkach finansowych. Wydatki niezbędne na ukończenie tego przedsięwzięcia oraz dostosowanie parametrów eksploatacyjnych do określonych w niniejszym projekcie zasad funkcjonowania bazy danych DNA, oblicza się do końca 2004 r. na kwotę 15 360 000 zł. Komendant Główny Policji dysponuje jeszcze kwotą około 1,6 mln euro pochodzącą z Funduszu Phare oraz kwotą około 2,5 mln zł, jakie mogą być na ten cel przeznaczone ze środków przyznanych tegoroczną ustawą budżetową. Oznacza to, że potrzebne są dodatkowe środki w kwocie 5,2 mln zł. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wystąpił już do Ministra Finansów z wnioskiem o przeniesienie takiej kwoty z rezerwy celowej (część 83, poz. 10) budżetu państwa na rok 2004, do części 42 (sprawy wewnętrzne). W związku z wejściem w życie projektowanej ustawy nie przewiduje się wystąpienia w roku 2004 wydatków innych, niż powyżej opisane.

Korzystanie z bazy danych DNA po jej utworzeniu będzie wymagało w skali rocznej wydatków szacowanych na około 7 mln zł, które to wydatki będą uwzględniane w projektach budżetu (części 42-Sprawy wewnętrzne), w ramach wnioskowanego limitu wydatków na funkcjonowanie Policji w danym roku. Na funkcjonowanie bazy danych DNA w 2005 r. zostały zabezpieczone w budżecie Policji środki finansowe w wysokości ok. 7 mln zł, z przeznaczeniem na zakup materiałów i odczynników oraz funkcjonowanie laboratoriów.

Identyfikacja genetyczna sprawców przestępstw stosowana na odpowiednio szeroką skalę w istotnym stopniu zmniejszy ogólne koszty działań wykrywczych i postępowań karnych, dzięki skróceniu czasu ich trwania. Suma oszczędności projektowanych z tego tytułu powinna być znaczna, jakkolwiek nie jest możliwe jej kwotowe oszacowanie.

5. Zakres projektowanych zmian jest zgodny z prawem europejskim, a mianowicie z Uchwałami Rady Unii Europejskiej z dnia 9 czerwca 1997 r. i 25 czerwca 2001 r., dotyczącymi wymiany wyników analiz DNA (Nr 97/C 193/02 i 2001/C 187/01) oraz z przyjętą dnia 10 lutego 1992 r. Rekomendacją Nr R (92) 1 Komitetu Ministrów Rady Europy „w sprawie analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) w postępowaniu karnym”.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-1997 /04/DPE/kr

Warszawa, dnia 6. 10. 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-170-04, nowy tekst) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projektowana ustawa ma na celu określenie zasad wykorzystania wyników analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) w postępowaniu karnym, pobierania w tym celu próbek materiału genetycznego oraz tworzenia i funkcjonowania bazy danych DNA.
- II. Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Jednakże, do wymiany wyników analizy DNA odnosi się wprost Rezolucja Rady z dnia 9 czerwca 1997 r. (Dz. Urz. C 193, 24.06.1997) oraz Rezolucja Rady z dnia 25 czerwca 2001 r. (Dz. Urz. C 187, 3.7.2001).
- III. Zakres zaleceń ujętych w ww. rezolucjach jest szerszy od przedstawionego w projekcie ustawy. Należy jednak stwierdzić, iż obie ww. rezolucje nie są prawnie

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

wiążące, a mają jedynie charakter zalecający.

- IV. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Ryszard Kalisz
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. Kalisz', written over a vertical line that serves as a separator or part of the signature structure.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie trybu legitymowania, zatrzymywania osób, pobierania wymazu ze służówki policzków, pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości, dokonywania kontroli osobistej oraz przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku przez policjantów

Na podstawie art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Policjanci w toku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych, podejmowanych w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz wypełniania poleceń sądu, prokuratora, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, zwanych dalej "czynnościami służbowymi", mają prawo:

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 3) zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego;
- 4) pobierania wymazu ze służówki policzków:
 - a) w trybie i przypadkach określonych w Kodeksie postępowania karnego,
 - b) w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe;
- 5) pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości;
- 6) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 i Nr 179, poz. 1842.

§ 2. Policjanci, przystępując do czynności służbowych określonych w § 1, są obowiązani:

- 1) podać stopień, imię i nazwisko; policjanci nie umundurowani okazują ponadto legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany miał możliwość odczytać i zanotować nazwisko policjanta i nazwę organu, który wydał legitymację;
- 2) podać podstawę prawną oraz przyczynę podjęcia czynności służbowej.

Rozdział 2

Legitymowanie osób

§ 3. Policjant ma prawo legitymowania osób, gdy ustalenie ich tożsamości jest niezbędne do wykonania czynności służbowych, a w szczególności w celu:

- 1) identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) ustalenia świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego;
- 3) wykonania polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
- 4) identyfikacji osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw lub wykroczeń;
- 5) poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania albo wymiarem sprawiedliwości.

§ 4. 1. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) tymczasowego dowodu osobistego;
- 3) tymczasowego zaświadczenia tożsamości;
- 4) dowodu tożsamości cudzoziemca;
- 5) paszportu.

2. Tożsamość osoby legitymowanej można ustalić również na podstawie:

- 1) innych nie budzących wątpliwości dokumentów;
- 2) oświadczeń osób, których tożsamość ustalono w sposób określony w ust. 1, a także telefonicznego lub osobistego porozumienia się z osobami wskazanymi przez legitymowanego.

§ 5. W razie legitymowania osób znajdujących się w pojeździe, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, policjant ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby.

§ 6. Można odstąpić od legitymowania osoby, która jest znana policjantowi.

§ 7. Policjant dokumentuje w notatniku służbowym dane osoby legitymowanej oraz czas, miejsce i przyczynę legitymowania.

Rozdział 3

Zatrzymywanie osób

§ 8. Przystępując do zatrzymania osoby, o której mowa w § 1 pkt 2 i 3, policjant jest obowiązany:

- 1) sprawdzić czy osoba zatrzymana posiada broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo stanowić dowody rzeczowe lub podlegać przepadkowi;
- 2) odebrać broń i przedmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) poinformować osobę o zatrzymaniu i jego przyczynach oraz uprzedzić o obowiązku zastosowania się do wydanych poleceń;
- 4) doprowadzić osobę zatrzymaną do jednostki Policji.

§ 9. 1. Policjant ma obowiązek udzielenia pierwszej pomocy, w granicach dostępnych środków, osobie zatrzymanej, która ma widoczne obrażenia ciała lub utraciła przytomność.

2. Osobie zatrzymanej należy zapewnić pomoc lekarską zawsze, gdy będzie potrzebna, a w szczególności w przypadkach:

- 1) wymienionych w ust. 1;
- 2) żądania przez osobę zatrzymaną niezwłocznego zbadania przez lekarza;
- 3) oświadczenia osoby zatrzymanej, że cierpi ona na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie zagrażałoby życiu lub zdrowiu;
- 4) jeżeli z posiadanych przez Policję informacji lub z okoliczności zatrzymania wynika, że osoba zatrzymana jest chora zakaźnie.

§ 10. 1. Po doprowadzeniu osoby zatrzymanej do jednostki Policji policjant:

- 1) sporządza protokół zatrzymania osoby według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) doręcza kopię protokołu osobie zatrzymanej;
- 3) poucza osobę zatrzymaną, o której mowa w § 1 pkt 2 o prawie:
 - a) wniesienia, w terminie 7 dni, zażalenia do sądu na zatrzymanie,
 - b) żądania zawiadomienia przez Policję osoby najbliższej lub innej wskazanej przez zatrzymanego osoby, zakładu pracy lub szkoły o zatrzymaniu;
- 4) podejmuje czynności mające na celu realizację uprawnień zatrzymanego.

2. Zakład pracy zawiadamia się w przypadku, gdy istnieje uzasadnione niebezpieczeństwo, że nieobecność osoby zatrzymanej mogła by spowodować poważne zakłócenia w funkcjonowaniu zakładu.

3. Jeżeli zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że jest pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo z innych powodów ma zakłóconą świadomość, czynności określone w ust. 1 pkt 2 i 3 wykonuje się po ustaniu przyczyn zakłócających świadomość.

§ 11. W razie wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na zatrzymanie, należy niezwłocznie przekazać do właściwego sądu rejonowego kopię protokołu zatrzymania osoby oraz materiały uzasadniające zatrzymanie.

§ 12. 1. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia człowieka wolności, choćby poinformowanie o zatrzymaniu nastąpiło później.

2. Osobę zatrzymaną umieszcza się w pomieszczeniu jednostki Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych, z tym że osobę, o której mowa w § 1 pkt 3, przetrzymuje się do czasu usunięcia przeszkody uniemożliwiającej konwojowanie do właściwego aresztu śledczego lub zakładu karnego, stosownie do art. 253 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego.

3. Osobę zatrzymaną, o której mowa w § 1 pkt 2, należy niezwłocznie zwolnić, gdy:
- 1) ustanie przyczyna zatrzymania,
 - 2) sąd wydał postanowienie o zwolnieniu,
 - 3) z opinii lekarza wynika, że zatrzymanie może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia osoby zatrzymanej
- jednak nie później niż przed upływem 48 godzin od chwili zatrzymania, chyba że zostało wydane postanowienie o tymczasowym aresztowaniu.

§ 13. Każdy przypadek zatrzymania dokumentuje się w ewidencji osób zatrzymanych, prowadzonej w jednostce Policji przez dyżurnego lub upoważnionego policjanta.

§ 14. Pomieszczenia przeznaczone dla osób zatrzymanych powinny być wyposażone i zabezpieczone w sposób zapewniający bezpieczeństwo zatrzymanym oraz realizację celu zatrzymania.

Rozdział 4

Pobieranie wymazu ze śluzówki policzków oraz materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości

§ 15. 1. Pobieranie wymazu ze śluzówki policzków osób żyjących oraz materiału biologicznego ze zwłok ludzkich, zwane dalej „pobieraniem próbek”, odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający prawidłowe przeprowadzenie badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego.

2. Pobrania próbek dokonuje się przy wykorzystaniu przeznaczonych specjalnie do tych celów pakietów kryminalistycznych, oznakowanych indywidualnym kodem kreskowym, zwanych dalej "pakietami".

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują przeszkoleni w zakresie pobierania próbek funkcjonariusze Policji, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach biegli sądowi.

4. Z pobrania próbki funkcjonariusz Policji dokonujący tej czynności sporządza protokół pobrania próbki.

5. Protokół oraz próbkę oznacza się tym samym kodem kreskowym, którym oznaczony jest pakiet użyty do pobrania próbki.

6. W przypadku zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osoby w celu pobrania próbki, fakt ten odnotowuje się w protokole pobrania próbki.

§ 16. 1. Policjant prowadzący czynności w sprawie identyfikacji zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości jest obowiązany do spowodowania pobrania ze zwłok krwi, włosów lub innych tkanek i przekazania tych próbek do badań mających na celu oznaczenie kodu genetycznego.

2. Pobrania ze zwłok ludzkich próbek w postaci krwi, włosów lub innych tkanek dokonuje w obecności policjanta uprawniony pracownik służby zdrowia, w trybie określonym w odrębnych przepisach.

3. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli nie jest możliwe niezwłoczne pobranie próbek w sposób określony w ust. 2, próbkę w postaci włosów może pobrać przeszkolony w tym zakresie policjant.

Rozdział 5

Kontrola osobista, przeglądanie zawartości bagaży i sprawdzanie ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego

§ 17. 1. Policjant ma prawo dokonać kontroli osobistej w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez osobę poddawaną kontroli czynu zabronionego pod groźbą kary, gdy kontrola ma na celu zabezpieczenie lub ujawnienie dowodów albo rzeczy mających związek z realizacją czynu zabronionego.

2. Osoba, która ma być poddana kontroli osobistej, może żądać obecności przy tej czynności osoby wskazanej przez siebie oraz osoby przybranej przez prowadzącego czynności, jeżeli obecność tych osób nie utrudni lub nie uniemożliwi dokonania kontroli.

§ 18. Kontroli osobistej powinno się dokonywać w miarę możliwości za pośrednictwem osób tej samej płci, w pomieszczeniu niedostępnym na czas kontroli dla osób postronnych.

§ 19. 1. Przeglądanie zawartości bagaży lub sprawdzanie ładunku znajdującego się w portach, na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, wodnego i powietrznego przeprowadza się w obecności właściciela bagaży lub ładunku albo przedstawiciela przewoźnika lub spedytora, a gdy jest to niemożliwe - w obecności osoby przybranej przez policjanta.

2. Przeglądanie zawartości bagaży lub sprawdzania ładunku przyjętego do przewozu dokonuje się wyłącznie w obecności przedstawiciela przewoźnika lub spedytora, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W razie nieobecności właściciela, przewoźnika lub spedytora, przeglądania zawartości bagaży lub sprawdzania ładunku dokonuje się, gdy z ustaleń Policji wynika, że zwłoka może spowodować zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia.

§ 20. 1. Czynności, o których mowa w § 17-19, dokumentuje się w notatniku służbowym, odnotowując rodzaj, czas, miejsce i wynik czynności oraz nazwiska, imiona i funkcje osób w niej uczestniczących.

2. Na żądanie właściciela, przewoźnika lub spedytora bagaży albo ładunku policjant sporządza protokół według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 21. W razie gdy przedmioty ujawnione w wyniku czynności służbowych, o których mowa w § 8-17, stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, policjant jest obowiązany podjąć działania zmierzające do usunięcia niebezpieczeństwa.

§ 22. 1. Policjanci nie wykonują czynności służbowych określonych w § 8-14 i 17-19 w stosunku do:

- 1) członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi;

2) innych osób korzystających z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy działań będących realizacją uprawnień wynikających z obrony koniecznej lub stanu wyższej konieczności.

3. O podjęciu działań, o których mowa w ust. 2, należy niezwłocznie powiadomić właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne, urząd konsularny oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

§ 23. 1. Od czynności służbowych określonych w § 8-14 i 17-19 odstępuje się w przypadku, gdy osoba, wobec której podjęto czynności, w sposób nie budzący wątpliwości wykaże, że korzysta z immunitetu parlamentarnego, sędziowskiego lub prokuratorskiego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy działań będących realizacją uprawnień wynikających z obrony koniecznej lub stanu wyższej konieczności.

3. O podjęciu działań, o których mowa w ust. 2, należy niezwłocznie powiadomić Komendanta Głównego Policji.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

²⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia utraci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie trybu legitymowania, zatrzymywania osób, dokonywania kontroli osobistej oraz przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku przez policjantów (Dz. U. Nr 70, poz. 409, z 1996 r. Nr 52, poz. 228 oraz z 1999 r. Nr 42, poz. 423), zachowane w mocy na podstawie art. 3 ustawy z dnia r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr ..., poz.).

Załączniki
do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia (poz.)

Załącznik nr 1

"ZAPOZNAŁEM SIĘ"

.....
(podpis przełożonego)

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA OSOBY

..... dnia r. godz.

..... Z
(stopień, imię i nazwisko) (nazwa jednostki Policji)

w działający na mocy art. 15 ust. 1 pkt 2a* i 3* ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130 poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 i Nr 179, poz. 1842) w dniu o godz. w dokonał zatrzymania)..... s./c.*

(miejsce zatrzymania)

(imię i nazwisko)

z d. urodzonego(ej)

w zam.

(miejsce urodzenia)

miejsce pracy/nauki*, którego(ej) tożsamość ustalił na podstawie

(nazwa i nr dokumentu, rysopis*)

Zatrzymania dokonano z następujących przyczyn:.....

.....

.....

(szczegółowo opisać przyczyny zatrzymania)

Zatrzymany(a) pouczone(a) o przysługujących mu(jej) na mocy art. 244 § 2, art. 245, art.246 § 1, art. 612 § 2 Kpk prawie wniesienia do sądu zażalenia na zatrzymanie, żądania zawiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej lub innej osoby wskazanej, zakładu pracy, szkoły lub uczelni, kontaktu z adwokatem i bezpośrednio z nim rozmowy, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, oświadczył(a), co następuje**:

.....

.....

.....

Oświadczenie zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia oraz czy żąda niezwłocznego zbadania przez lekarza

Zatrzymany(a) był(a)/nie był(a) badany(a) przez lekarza oraz jaki był powód badania/odstąpienia od badania*

.....
Na tym protokół zakończono i po odczytaniu podpisano w dniu o godz.
.....

.....
(podpis policjanta)

.....
(podpis osoby zatrzymanej)

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am) dnia o godz.
.....

.....
(podpis osoby zatrzymanej)

* Niepotrzebne skreślić

** Dotyczy zatrzymanych na mocy art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 7, poz. 58, z późn.zm.).

"ZAPOZNAŁEM SIĘ"

.....
(podpis przełożonego)

PROTOKÓŁ
kontroli osobistej - przeglądania
zawartości bagażu - sprawdzania ładunku*)

..... dnia 19..... r., godz. z

(stopień, imię i nazwisko)

..... W.....

(nazwa jednostki Policji)

.....
działając na mocy art. 15 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130 poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 i Nr 179, poz. 1842), dokonał w obecności właściciela, przedstawiciela przewoźnika lub spedytora, osoby wskazanej, przybranej*)

.....
.....

.....
(imię i nazwisko osoby)

1) kontroli osobistej obywatela

(imię i nazwisko)

s./c..... z dur.

w..... zam.

którego tożsamość ustalono na podstawie

.....

(nazwa i numer dokumentu)

2) przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku*).....

.....

(rodzaj bagażu, liczba sztuk, oznaczenia)

należącego do - przewożonego przez*).....

Kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku*) dokonano z następujących przyczyn:.....

.....

(szczegółowo opisać przyczyny wykonania czynności)

W wyniku przeprowadzonej czynności nie znaleziono żadnych przedmiotów - znaleziono następujące przedmioty*)

.....

W związku ze znalezieniem przedmiotów podjęto następujące czynności:

.....

.....
Inne okoliczności dotyczące przebiegu kontroli osobistej, przeglądu zawartości bagażu,
sprawdzenia ładunku*).....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis policjanta)

.....
(podpis osoby kontrolowanej,
właściciela,
przedstawiciela przewoźnika lub
spedytora, osoby wskazanej,
przybranej)

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem
dnia.....o godz.

.....
(podpis osoby kontrolowanej, właściciela,
przedstawiciela przewoźnika lub spedytora)*)

*) Niepotrzebne skreślić

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego z art. 15 ust. 8 ustawy o Policji, w brzmieniu nadanym temu przepisowi w art. 3 projektowanej ustawy z dnia2004 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy - Kodeks postępowania karnego.

Projektowane rozporządzenie oparto na obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie trybu legitymowania, zatrzymywania osób, dokonywania kontroli osobistej oraz przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku przez policjantów (Dz. U. Nr 70, poz. 409, z późn. zm.).

Wprowadzane regulacje wynikają ze zmiany art. 15 ustawy o Policji. W dodanym pkt. 3a daje policjantom prawo do „pobrania wymazu ze śluzówki policzków stosowanych w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe”. Natomiast dodany 3b uprawnia policjantów do pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości.

W projektowanych § 15 i 16 (Rozdział 4 projektu rozporządzenia) opisano szczegółowe warunki i sposób dokonywania czynności pobierania próbek biologicznych w postaci wymazu ze śluzówki policzków oraz tkanek, w przypadku pobierania próbek ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości.

Pobieranie próbek biologicznych odbywać się będzie w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający prawidłowe przeprowadzenie badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego. W szczególności pobrania próbek dokonywać się będzie przy wykorzystaniu oznakowanego indywidualnym kodem kreskowym, specjalnie przeznaczonego do tego pakietu kryminalistycznego. Czynności pobrania wymazu ze śluzówki policzków dokonywać będą przeszkoleni w zakresie pobierania próbek biologicznych funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach biegli sądowi. Pobieranie przez policjantów próbek tkanek ze zwłok ludzkich potraktowano niejako przeciwnie – będą to sytuacje wyjątkowe, bo poza przypadkami nie cierpiącymi zwłoki oraz w razie konieczności pobrania innych tkanek niż włosy, próbki będą pobierali tylko uprawnieni pracownicy służby zdrowia w obecności policjanta.

Uprawnienia policjantów do pobierania próbek biologicznych ograniczono do takich metod, które nie mają charakteru inwazyjnego i w istocie nie naruszają integralności ciała. W projekcie rozporządzenia zaproponowano, żeby pobieranie próbek biologicznych przez policjantów w postaci wymazu ze śluzówki policzków w przypadku osób żyjących oraz włosów w przypadku zwłok ludzkich, potraktować jako czynności a nie badania, właśnie z uwagi na nieinwazyjny charakter takiego działania. Uznano, że mogą być one wykonywane przez odpowiednio przeszkolonych policjantów nie tylko ze względu na ich bezinwazyjność i stosunkową prostotę, ale również dlatego, że będą wykonywane zawsze z użyciem specjalnego pakietu (zarejestrowanego jako wyrób medyczny, a więc spełniającego wymóg sterylności).

Zgodnie ze standardami obowiązującymi w krajach Unii Europejskiej pobranie wymazu z jamy ustnej jest traktowane jako czynność bezinwazyjna. Na takich standardach opiera się funkcjonowanie narodowych baz danych DNA w tych krajach. Wspomniane wyżej Uprawnienia do pobierania bezinwazyjnych próbek biologicznych posiadają funkcjonariusze Policji we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Projektowane rozporządzenie wpływać będzie na funkcjonariuszy Policji oraz osoby, wobec których zajdzie ustawowo określona potrzeba zastosowania ww. czynności.
2. Projekt zostanie przekazany zainteresowanym podmiotom oraz umieszczony na stronie internetowej MSWiA.
3. Obowiązek pobierania wymazu ze śluzówki policzków oraz materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości wynika z ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego, w której zostały zabezpieczone środki finansowe na ten cel. Projektowane rozporządzenie zawiera jedynie przepisy o charakterze proceduralnym i nie spowoduje skutków dla finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.
4. Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.
5. Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie poddawania badaniom lub dokonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej

Na podstawie art. 74 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i sposób:

- 1)** poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej, zwanych dalej „osobami”, oględzinom zewnętrznym oraz innym badaniom, w tym pobraniu krwi, włosów lub wydzielin organizmu,
- 2)** dokonywania z ich udziałem czynności: pobrania od osób wymazu ze śluzówki policzków, pobrania odcisków, fotografowania, okazania w celach rozpoznawczych innym osobom, zwanych dalej „czynnościami”

- w postępowaniu karnym.

§ 2. 1. Badania przeprowadza się i czynności dokonuje się na pisemne polecenie organu prowadzącego postępowanie karne, zwanego dalej „organem postępowania”.

2. Polecenie, o którym mowa w ust. 1, powinno w szczególności zawierać dane niezbędne do identyfikacji osoby, wskazywać przedmiot i zakres badania lub czynności oraz informację o czasie i miejscu przeprowadzenia badania lub dokonania czynności.

3. Polecenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać również pytania do przeprowadzającego badanie lub dokonującego czynności, a ponadto wskazanie czynu zarzucanego oskarżonemu lub okoliczności popełnienia tego czynu.

4. W przypadku niecierpiącym zwłoki badanie przeprowadza się lub czynności dokonuje na ustne polecenie funkcjonariusza organu postępowania, który obowiązany jest okazać legitymację służbową. Polecenie takie powinno zostać potwierdzone na piśmie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego wydania.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się, gdy czynności dokonuje funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze.

§ 3. 1. Termin i miejsce badania lub czynności ustala podmiot przeprowadzający badanie lub dokonujący czynności, chyba że określi je organ postępowania.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 51, poz. 514 i Nr 69, poz. 626.

2. Organ postępowania zapewnia obecność osoby w miejscu i w czasie przeprowadzania badania lub dokonywania czynności.

3. W razie gdy osoba przebywająca na wolności nie stawi się celem przeprowadzenia badania lub dokonania czynności z jej udziałem albo gdy z innych powodów badanie nie mogło się odbyć lub czynność nie została dokonana w wyznaczonym terminie, podmiot, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie organ, który wydał polecenie przeprowadzenia badania lub dokonania czynności, wskazując czas i miejsce, w którym badanie to może być przeprowadzone lub czynność ta może być dokonana.

§ 4. Organ postępowania informuje osobę o celu i zakresie badania lub rodzaju czynności oraz poucza o obowiązku poddania się poleceniom umożliwiającym przeprowadzenie badania lub dokonanie czynności.

§ 5. 1. Organ polecający przeprowadzenie badania lub dokonanie czynności zapewnia w ich trakcie odpowiednią asystę, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego przeprowadzenia badania lub dokonania czynności albo na wniosek przeprowadzającego badanie lub dokonującego czynności, zwłaszcza gdy zachodzi potrzeba zastosowania wobec osoby przymusu bezpośredniego.

2. Zastosowanie przymusu bezpośredniego podlega odnotowaniu w dokumentacji sporządzonej w wyniku wykonania badania lub czynności.

Rozdział 2

Badania

§ 6. 1. Badania mogą przeprowadzać zakłady opieki zdrowotnej:

- 1) właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby;
- 2) właściwe ze względu na siedzibę organu postępowania;
- 3) które udzieliły osobie pierwszej pomocy lekarskiej lub w których osoba przebywa na leczeniu.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach badanie przeprowadza zakład opieki zdrowotnej, albo lekarz niezatrudniony w takim zakładzie, również poza godzinami jego zatrudnienia, wskazany przez organ postępowania.

3. Badania osoby, z wyjątkiem badania stanu zdrowia psychicznego, w miarę możliwości przeprowadzają zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności.

4. W uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy przeprowadzenie badań wymaga specjalnych kwalifikacji lub urządzeń, organ postępowania może polecić przeprowadzenie badań w odpowiedniej instytucji naukowej lub specjalistycznej.

§ 7. 1. Badania przeprowadza lekarz będący specjalistą w dziedzinie medycyny właściwej ze względu na zakres badania.

2. Pobranie materiału do badań laboratoryjnych, w szczególności treści żołądka, krwi, włosów lub wydzielin organizmu, może być dokonane wyłącznie przez osobę uprawnioną do dokonywania takich czynności.

§ 8. 1. Zakład opieki zdrowotnej lub lekarz przeprowadzający badanie ustala metody i zakres postępowania lekarskiego.

2. Z pobrania materiału, o którym mowa w § 7 ust. 2, lekarz przeprowadzający badanie sporządza protokół.

§ 9. W przypadku gdy lekarz przeprowadzający badanie stwierdzi potrzebę uzyskania opinii lekarza innej specjalności albo przeprowadzenia badań pomocniczych lub obserwacji w zakładzie opieki zdrowotnej, informuje o tym niezwłocznie organ polecający przeprowadzenie badania.

§ 10. 1. W przypadku gdy, pomimo zastosowania przymusu bezpośredniego, przeprowadzenie pełnego badania jest niemożliwe, lekarz ogranicza się do wykonania badania w zakresie możliwym w tej sytuacji, umieszczając o tym informację w dokumentacji badania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pobrania materiału do badań laboratoryjnych, o którym mowa w § 7 ust. 2.

§ 11. Na wniosek zakładu opieki zdrowotnej lub lekarza, sąd lub prokurator żąda od zakładu opieki zdrowotnej lub od lekarza leczącego osobę jej indywidualnej dokumentacji medycznej, którą przekazuje przeprowadzającemu badanie.

§ 12. 1. Zakład opieki zdrowotnej lub lekarz przeprowadzający badanie wydaje w granicach otrzymanego polecenia opinię.

2. Opinia, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

1) sprawozdanie z przeprowadzonego badania;

2) stwierdzone u osoby podczas badania znaki szczególne, określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wzorów kart rejestracyjnych, sposobu ich wypełniania oraz katalogów rodzajów przestępstw, cech rysopisowych i znaków szczególnych;

3) spostrzeżenia;

4) wnioski.

3. Do wydanej opinii zakład opieki zdrowotnej lub lekarz dołącza protokół z pobrania materiału do badań laboratoryjnych, w szczególności krwi, włosów, treści żołądka lub wydzielin organizmu, jeśli pobierano je do badań, oraz zestawienie kosztów przeprowadzonych badań, sporządzone stosownie do wymagań określonych odrębnymi przepisami.

§ 13. 1. Badanie psychologiczne przeprowadza instytucja naukowa lub specjalistyczna albo psycholog będący biegłym sądowym.

2. Do badań psychologicznych przepisy § 8 ust. 1 i § 12 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Organ postępowania nie uczestniczy, z zastrzeżeniem art. 198 § 2 Kodeksu postępowania karnego, podczas badań oraz badań psychologicznych.

2. Badania oraz badania psychologiczne przeprowadza się w warunkach zapewniających osobie bezpieczeństwo i swobodę wypowiedzi. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek przeprowadzającego badanie, organ polecający zapewnia właściwie zabezpieczone pomieszczenie.

§ 15. Szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania badań na zawartość alkoholu w organizmie oskarżonego lub osoby podejrzanej regulują przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 6 maja 1983 r. w sprawie warunków i sposobu dokonywania badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. Nr 25, poz. 117).

Rozdział 3

Czynności

§ 16. 1. Pobieranie wymazu ze śluzówki policzków odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający prawidłowe pobranie próbek do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego.

2. Pobrania próbek do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego dokonuje się przy wykorzystaniu oznakowanego indywidualnym kodem kreskowym, specjalistycznego pakietu kryminalistycznego, zwanego dalej "pakietem".

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują przeszkoleni w zakresie pobierania materiału do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy.

4. Z pobrania materiału, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz Policji dokonujący tej czynności sporządza protokół.

5. Protokół oraz próbki oznakowuje się tym samym kodem kreskowym, którym oznaczony jest pakiet.

6. W przypadku zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osoby w celu właściwego pobrania próbek, fakt ten odnotowuje się w protokole sporządzonym z tej czynności.

§ 17. 1. Pobieranie odcisków palców, dłoni, stóp lub uzębienia odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający ich utrwalenie dla badań porównawczych.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują przeszkoleni w zakresie podstaw daktyloskopii funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy.

3. Odciski uzębienia pobierają i utrwalają wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy.

§ 18. 1. Utrwalenie obrazu twarzy, sylwetki lub określonej części ciała odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający jego utrwalenie dla celów dowodowych.

2. Organ postępowania polecający dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1, może wskazać tło, na jakim ma być wykonane utrwalenie obrazu, oraz pozycję, ubiór, uczesanie lub zarost osoby, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym ma być utrwalony obraz.

3. W przypadku gdy dla celów dowodowych niezbędne jest utrwalenie obrazu intymnych części ciała, czynność tę przeprowadza się pod nieobecność osób trzecich, przez osobę tej samej płci.

§ 19. 1. Okazanie osoby w celach rozpoznawczych odbywa się w miejscu i w sposób wskazany przez organ postępowania.

2. Przy okazywaniu sylwetki lub twarzy osoba, w uzasadnionych przypadkach, wypowiada słowa lub artykułuje głoski wskazane przez organ postępowania.

3. Warunki techniczne okazania w celach rozpoznawczych regulują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie warunków technicznych przeprowadzenia okazania (Dz. U. Nr 104, poz. 981).

§ 20. 1. Utrwalenie głosu odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający jego utrwalenie dla celów dowodowych.

2. Organ postępowania polecający dokonanie czynności, o której mowa w ust. 1, może określić słowa lub głoski, które powinna wypowiedzieć w jej toku osoba, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym głos ma zostać utrwalony.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem²⁾

Minister Sprawiedliwości

W porozumieniu

Minister Zdrowia

²⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia utraci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie poddawania badaniom lub czynnościom z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej (Dz. U. Nr 108, poz. 1021), zachowane w mocy na podstawie art. 3 ustawy z dnia..... o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego z art. 74 § 4 Kodeksu postępowania karnego, w brzmieniu nadanym temu przepisowi w art. 3 projektowanej ustawy z dnia2004 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy - Kodeks postępowania karnego.

Cytowany projekt ustawy z dnia 2004 r. zmienia art. 15 ustawy o Policji. W dodanym pkt. 3a daje policjantom prawo do „pobrania wymazu ze śluzówki policzków stosowanych w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe”. Natomiast dodany 3b uprawnia policjantów do pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości.

W projektowanym § 16 (Rozdział 3 projektu rozporządzenia) opisano szczegółowe warunki i sposób dokonywania czynności pobrania od oskarżonego (osoby podejrzaney) wymazu ze śluzówki policzków.

Pobieranie wymazu ze śluzówki policzków odbywać się będzie w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający prawidłowe pobranie próbek do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego. Pobrania próbek do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego dokonywać się będzie przy wykorzystaniu oznakowanego indywidualnym kodem kreskowym, specjalistycznego pakietu kryminalistycznego. Czynności pobrania wymazu ze śluzówki policzków dokonywać będą przeszkoleni w zakresie pobierania materiału do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegły sądowy.

W projekcie rozporządzenia zaproponowano, żeby pobieranie wymazu ze śluzówki policzków potraktować jako czynność, z uwagi na nieinwazyjny charakter takiego działania. Ze względu na nie skomplikowany charakter tej czynności, wykonywanej z użyciem specjalnego pakietu (zarejestrowanego jako wyrób medyczny, a więc spełniającego wymóg sterylności) uznano, że może być ona wykonywana przez przeszkolonych w zakresie pobierania materiału do badań mających na celu ustalenie kodu genetycznego funkcjonariusza Policji prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegłego sądowego.

Zgodnie ze standardami obowiązującymi w krajach Unii Europejskiej pobranie wymazu z jamy ustnej jest czynnością bezinwazyjną. Na tym stwierdzeniu opiera się funkcjonowanie narodowych baz danych DNA w tych krajach. Wspomniane wyżej uprawnienia posiadają funkcjonariusze Policji we wszystkich krajach członkowskich UE.

Ze względu na podane wyżej powody konieczne jest wprowadzenie odpowiednich zmian do dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu dokonywania badań oskarżonego oraz osoby podejrzaney

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, a także na sytuację i rozwój regionalny.

Wprowadzenie w życie rozporządzenia nie spowoduje też dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.